

Grund- og nærhedsnotat

Udkast til EU's generelle holdning (forhandlingsramme) vedrørende tiltrædelsesforhandlingerne med hhv. Albanien og Nordmakedonien

8578/20

8581/20

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt udkast til EU's generelle holdninger (forhandlingsrammer) vedrørende tiltrædelsesforhandlingerne med hhv. Albanien og Nordmakedonien. Udkastene forhandles i Rådets udvidelsesarbejdsgruppe mbp. vedtagelse ved enstemmighed inden afholdelsen af de regeringskonferencer, som markerer den formelle begyndelse på optagelsesforhandlingerne med kandidatlandene Albanien og Nordmakedonien.

2. Baggrund

På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 24. marts 2020 blev der opnået enighed om indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien. Rådskonklusionerne udtrykte i den forbindelse opbakning til Kommissionens meddelelse om en ny metode for udvidelsesforhandlinger med det vestlige Balkan. Rådskonklusionerne beskrev endvidere en række krav, som de to kandidatlande hver især skal leve op til, inden optagelsesforhandlingerne kan påbegyndes. Det gælder ikke mindst ift. Albanien.

Optagelsesforhandlingerne vil blive igangsat på to adskilte regeringskonferencer med deltagelse af samtlige medlemsstater på den ene side og hvert af de to kandidatlande på den anden. Der vil først blive indkaldt til regeringskonferencer, når det vurderes, at de to kandidatlande har leveret på kravene beskrevet i rådskonklusionerne af den 24. marts 2020. Det indebærer, at der ikke nødvendigvis vil være nogen samtidighed i, hvornår de to regeringskonferencer vil finde sted.

Før de første regeringskonferencer, der markerer den formelle start på optagelsesforhandlingerne, kan afholdes, skal Rådet endvidere nå til enighed om de forhandlingsrammer, der skal strukturere optagelsesforhandlingerne. Rådets generalsekretariat oversendte den 21. august de danske sprogversioner af Kommissionens udkast til forhandlingsrammerne for hhv. Albanien og Nordmakedonien.

3. Formål og indhold

Kommissionens udkast til forhandlingsrammer er den praktiske udmøntning af Rådets beslutning af 24. marts 2020 om at indlede optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien samt af Kommissionens nye metode for udvidelsen, som blev præsenteret den 5. februar 2020 og endosseret af Rådet den 24. marts 2020.

I begge udkast til forhandlingsrammer fremgår det, at tiltrædelsesforhandlingerne vil bygge på artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), og at alle relevante konklusioner fra

Rådet vil blive taget i betragtning, herunder ikke mindst konklusionerne fra marts 2020, som endosserer den reviderede udvidelsesmetode.

Forhandlingsrammerne for de to kandidatlande er udarbejdet med udgangspunkt i den ny metode for udvidelsen. Udkastene til forhandlingsrammer beskriver, hvordan den nye metode i praksis vil blive implementeret i optagelsesforhandlingerne, så forhandlingsprocessen kan blive mere troværdig, mere forudsigelig, mere dynamisk og være genstand for stærkere politisk styring. Det understreges, at processen er reversibel, dvs. at den kan skrues tilbage, hvis udviklingen tilsiger det.

Forhandlingerne vil bygge på de to kandidatlandes egne resultater, og landenes fremskridt med opfyldelsen af medlemskabskravene vil være bestemmende for, hvor hurtigt optagelsesprocessen vil gå. Forhandlingerne indledes ud fra den forudsætning, at de to kandidatlande respekterer og forpligter sig til at fremme de værdier, som EU bygger på, og som fremgår af artikel 2 i TEU, dvs. respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal.

Det bemærkes, at de to udkast til forhandlingsrammer i vidt omfang er enslydende, da dokumenterne beskriver de processer, der skal gælde for forhandlingerne. Disse processer er grundlæggende de samme for begge lande. Rådet har dog i kraft af sine konklusioner af 24. marts 2020 opstillet en række særskilte krav til Albanien. Disse krav er afspejlet i udkastet til forhandlingsramme for Albanien (dokument 8578/20). Hertil kommer en række krav som Albanien skal have opfyldt forud for, at de formelle optagelsesforhandlinger kan finde sted. De fremgår ikke af udkastet til en forhandlingsramme, men er opstillet i rådskonklusionerne af 24. marts 2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Forhandlingssituationen

Idet alle lande støttede op om rådskonklusionerne af 24. marts 2020, hvor Kommissionens nye metode for udvidelsen blev endosseret, forventes der som udgangspunkt at være opbakning til forhandlingsrammerne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter som udgangspunkt op om de fremlagte forhandlingsrammer og vil i de kommende forhandlinger især arbejde for følgende:

- At der ikke afholdes regeringskonferencer med de to lande, før de har opfyldt de betingelser, der er beskrevet i rådskonklusionerne af 24. marts 2020.
- At forhandlingsrammerne er i overensstemmelse med de principper, der blev knæsat i Kommissionens nye metode for udvidelsen. Det gælder ikke mindst ift. følgende elementer:
 - Udvidelsesprocessen skal være baseret på en streng, meritbaseret tilgang.
 - Det skal være muligt at skrue processen tilbage, hvis udviklingen tilsiger det (reversibilitet).
 - Der skal større fokus på den reelle implementering og håndhævelse af reformer, særligt inden for de væsentlige områder, der vedrører demokratiske institutioner og retsstatsprincipper.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse om en revideret metode for udvidelsen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 21. februar 2020 til orientering. Folketingets Europaudvalg modtog den 20. april et grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse. Spørgsmålet om indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 23. marts 2020 til orientering (skriftlig procedure).